

Raat voor Imkers

AGENDA

AMBROSIUSGILDE

9 januari 2010

Verenigingsavonden:

Donderdag 14 januari 2010

Nieuwjaarsbijeenkomst met insectenquiz en gezellige borrel

Donderdag 11 februari

Jaarvergadering

Donderdag 11 maart

(nog niet bekend)

Verenigingsavonden

beginnen om 20:00 in

**Natuurcentrum de Boshoeek,
Bospad 3, Schiedam.**

Foto hiernaast:

Even uitrusten tijdens het drukbezochte

Oogstfestival in Rotterdamv.l.n.r. Kitty,

Aad, René en Marjolein. Foto Esther Dijkstra

VAN DE REDACTIE

We blijven op zoek naar (persoonlijke) bijenverhalen tips en ook leuke foto's. Daarom vragen we wederom onze leden "het toetsenbord" ter hand te nemen en de redactie te voorzien van kopei. Materiaal kunt u mailen naar de redactie: mkant@telfort.nl of esther@estrelas.nl

HET AMBROSIUSGILDE NODIGT U VAN HARTE UIT VOOR DE

Nieuwjaarsbijeenkomst

op donderdag 14 januari 2010

van 20:00 tot ongeveer 22:30

We kunnen daar iedereen een goed en gezond Nieuwjaar toewensen met veel bijenplezier.

Er is een leuke insectenquiz met een bijzondere prijs. Iedereen kan meedoen, een academische graad in de biologie is absoluut niet nodig.

De BBQ van afgelopen zomer liet zien wat een bijzondere en gezellige vereniging het Ambrosiusgilde is. Dus na de quiz een goed glas met een hapje.

Wees erbij! Neem vooral uw partner mee, en natuurlijk zijn verdere familie, vrienden en iedereen die bijen een goed hart toedraagt van harte welkom.

Locatie : De Boshoeek, Schiedam

Tot ziens op Nieuwjaarsbijeenkomst!

MEDEDELING VAN HET BESTUUR

Het bestuur is voornemens de ledenlijst voor alle leden openbaar te maken. Op deze wijze kun je elkaar bereiken voor vragen of andere kwesties die al dan niet betrekking hebben op het houden van bijen. Op deze adreslijst staan van de leden de volgende gegevens: naam, adres, woonplaats, email adres en telefoonnummer. Als je niet wilt dat jouw gegevens onder de overige leden worden verspreid dan verzoeken we je dit aan te geven voor 20 januari 2010 via een mail aan de secretaris: kitty.villierius@yahoo.com

NIEUWE KANDIDAAT BESTUURSLEDEN STELLEN ZICH VOOR

Beste Bernard, Kitty en René,

Middels deze mail wil ik mij graag kandidaat stellen voor een plaats in het bestuur.

Na deelname aan de cursus bijhouden afgelopen seizoen en het succesvol afleggen van het examen wil ik mij met name inzetten voor de vereniging om het bijhouden in de omgeving Rotterdam meer op de kaart te zetten.

Als jurist denk ik daar mijn steentje aan te kunnen bijdragen, door bijvoorbeeld advisering bij het sluiten van overeenkomsten met gemeentes en het aangaan van andersoortige verplichtingen.

Daarnaast vind ik het leuk om voor de vereniging vrijwilligerswerk te verrichten zoals het achter de kraam staan tijdens het Oogstfeest jl. of een steentje bijdragen aan de open dag.

Op dit moment ben ik werkzaam als jurist bij het Openbaar Ministerie te Rotterdam, in de functie van officier van justitie. Ik ben 44 jaar en mijn echtgenoot, Peter Schallenberg, heeft eveneens de cursus bijhouden gevolgd.

Met vriendelijke groet, Marjolein van Eykelen

Beste Bernhard, Kitty en René,

Hierbij wil ik mij kandidaat stellen voor het bestuur van het Ambrosiusgilde. Jullie hebben mij gevraagd om in het kort mijn motivatie op papier te zetten.

Ik ben 25 jaar oud en in het dagelijks leven werkzaam als sr. parketsecretaris bij het Openbaar Ministerie in Rotterdam. In het verleden heb ik bestuurlijke ervaring opgedaan als voorzitter van de Stichting Rechtswinkel Rotterdam.

In 2009 heb ik met veel enthousiasme de basiscursus bijhouden gevolgd en met succes afgerond. Wat mij echter opviel bij de cursus, is dat de jongere generatie sterk ondervertegenwoordigd is.

Daarin zie ik dan ook een rol voor mij weggelegd als bestuurslid van het Ambrosiusgilde; de jongere generatie enthousiasmeren voor het imkervak. Mijns inziens hangt het voortbestaan van de bij en de imkerij in belangrijke mate af van het werven van "jonge" imkers.

In het verleden heb ik mij ingezet voor de jongerenafdeling van de Dierenbescherming. Ik stel mij een soortgelijke afdeling binnen het Ambrosiusgilde voor. Ik kan beschikken over een reeds bestaand netwerk van organisaties die betrokken zijn bij het werk van de Dierenbescherming. Ik verwacht dat deze organisaties ook geïnteresseerd zullen zijn in de opleiding van jonge imkers. Met de mogelijke komst van het 'Kenniscentrum bijenteelt' aan de Rotte, lijkt mij dit de uitgelezen kans om dit nader vorm te geven.

Uiteraard ben ik als jurist breder inzetbaar; ik hoop in het algemeen bij te kunnen dragen aan een verdere professionalisering van de vereniging als rechtspersoon. Daarnaast vind ik het leuk om braderieën, beurzen, open dagen etc. af te gaan om de vereniging en het bijhouden beter op de kaart te zetten.

Met vriendelijke groet, Anita Beugeling

START 2 NIEUWE CURSUSSEN

Koninginneteeltcursus:

Op 16 maart 2010 start de cursus Koninginneteelt 2010. Deze lessen worden verzorgd door Jan Post. De cursus bestaat uit 4 theorie lessen op dinsdagavond en 9 praktijklessen (meestal) op zaterdag. Voor verdere informatie en aanmelden, zie de website van het Ambrosiusgilde.

Bijengezondheid:

Op 7, 14 en 21 april 2010 organiseert Hans Gerretsen voor de ervaren imkers de cursus bijengezondheid. Liefhebbers kunnen zich aanmelden via de website van het Ambrosiusgilde.

www.ambrosiusgilde.nl

VERSLAG WORKSHOP KONINGINNETEELT

Op de open dag van het Ambrosiusgilde op 16 mei jl. hebben ca. 12 deelnemers deelgenomen aan de workshop. Al vroeg waren de eerste deelnemers aanwezig om het maken van een starter bij te wonen. Dit is een secuur werkje omdat er voedsterbijen nodig zijn om de starter te maken. Deze bijen vinden we op ramen met open broed en de kans is groot dat de koningin ook op die raat loopt. Haar willen we dus niet in de starter hebben. Na een uurtje voelen de bijen zich moerloos in de starter en kan er begonnen worden met overlarven. Er werd een raam gezocht met eitjes en jonge larven zodat de jongste larven verkozen konden worden om koningin te worden. Het volk waarvan werd overgelarfd bevatte een KI Buckfast moer. Sommige deelnemers namen de overlarf-naald ter hand om het eens te proberen. Dat bleek niet mee te vallen, dat overlarven. Dertig larven werden aangeboden aan de starter en er bleken 27 larven in de pap te liggen na 5 uur verblijf in de starter. Vervolgens werden de aangeblazen doppen over 2 ramen verdeeld en in het pleegvolk gehangen.

Na 11 dagen keerde een ieder weer terug met Apidea of drieramer om er een gesloten dop in te hangen. Van de 27 aangeblazen doppen bleken er 21 uitgebouwd en gesloten te zijn. Voor iedereen was er dus een gesloten dop. Bij het inhangen van de doppen in de meegebrachte bevruchtingsvolkjes (BV) zaten sommige wel erg vol met bijen..... Waarschijnlijk omdat er vorig jaar enkele zeer slecht gevulde BV's aangedragen werden. De kans op succes is met een te volle BV wel groter dan met een een slecht gevulde BV. Bij de meeste deelnemers liepen de moeren uit en kwamen deze ook aan de leg.

Voor een ieder was het een leerzame workshop. Er kan veel fout gaan. Na zo'n workshop hebben de deelnemers toch enig inzicht verkregen wat er allemaal komt kijken om een koningin te telen. En dat is één van de doelstellingen van een workshop.

René Kant

VERSLAG VAN DE VERENIGINGSVOND OP 10 DECEMBER 2009

Op donderdag 10 december jl. werd in de Boshoeck wederom een bijenavond georganiseerd met een meer dan boeiende lezing. Vanaf half acht druppelden de belangstellenden binnen die onder het genot van een kop koffie of thee met elkaar bijpraten. Rond acht uur nam het gezelschap van zo'n 30 man/vrouw groot plaats in de zaal om de lezing van Ben Som de Cerff over de biotechnische bestrijding van de varroamijt aan te horen.

Ben Som de Cerff is sedert zo'n 25 jaar imker en heeft zo'n 20 volken. Het afgelopen jaar heeft hij onder meer samen met René Kant de opleiding tot docent gevolgd. De presentatie die hij voor zijn examen verzorgde heeft hij speciaal voor ons uitgebreid tot een verhaal van twee uur.

Sedert 1984 is de varroamijt in Nederland en wordt er op verschillende manieren geprobeerd deze te bestrijden, met wisselend succes. Ben stond vervolgens stil bij een aantal van deze bestrijdingsmethoden, zoals de bouwraammethode, de darrenraatmethode en de arrestraammethode. Daarnaast werd aandacht besteed aan de bestrijding van de mijt via schimmels en de toekomst van de bij en de varroamijt.

Bij biotechnische bestrijding gaat het om het bestrijden van de varroamijt zonder het gebruik van chemische middelen maar met toepassing van technisch verrichten van imkerhandelingen om tot een goed resultaat te komen, t.w. vitale bijen met weinig mijten en geen pathogene virussen.

Om de varroamijt goed te kunnen bestrijden is het belangrijk om meer over de biologie van de varroamijt te weten. Ben gaat daar tijdens zijn presentatie uitgebreid op in. De mijt zelf is de primaire besmetting, maar vormt tevens de voordeur voor vele secundaire ziekten zoals virussen. Vervolgens staan we stil bij de broedcyclus van de varroamijt op het werksterbroed en het darrenbroed. Ben toont de toehoorders een overzicht van de vermeerdering van de varroamijt zonder broedonderbreking in de periode maart tot en met september. Eén mijt vermenigvuldigt zich in 400 dagen tot 5000 mijten. Dit betekent voor een bijenvolkje in augustus een zodanig hoge graad van besmetting, dat het fataal is. Tijdens de presentatie legt Ben op een rustige en, ook voor beginnende imkers, overzichtelijke wijze de bouwraammethode uit om de varroamijt te bestrijden. Op deze wijze kan 20 tot 30% reductie van de varroabesmetting worden behaald. Door in april al te beginnen met varroamijtbestrijding op bovenbenoemde wijze zorg je als imker voor een reductie van de besmetting met 30%, waardoor in september niet de fatale grens van besmetting wordt bereikt. Deze methode dient wel in combinatie met andere bestrijdingsmethoden toegepast te worden (zoals bijvoorbeeld oxaalzuur).

Met de darrenraatmethode wordt 90% van de varroamijt besmetting bestreden. Deze methode is op het eerste gezicht erg bewerkelijk en ingewikkeld, maar al pratende maakt Ben er voor de toehoorders een helder verhaal van. Deze methode luistert erg nauw en staat of valt met de beschikbaarheid van darrenraat met larven.

Bij de arrestraammethode plaats je de moeder tussen twee roosters in. Ook deze methode is weer tijdkritisch en levert voor de Koningin de nodige stress op. Deze methode sprak de toehoorders het minst aan.

Bestrijding van de varroamijt middels schimmels is in Nederland verboden, maar wordt wel toegepast in de Verenigde Staten. De methode is kostbaar en het duurt lang voordat je resultaat ziet.

Wat de toekomst betreft stond Ben stil bij de methode door als imker te werken met natuurlijke (kleinere) bijen. Vroeger was de bij kleiner dan nu. Een kleinere bij heeft minder voedsel en eiwit nodig. De natuurlijke celgrootte leidt tot een kleinere vitalere bij die ook een korter larvenstadium kent, waardoor deze minder aantrekkelijk wordt voor de varroamijt. Een verkleining van het broednest leidt tot een hogere temperatuur die eveneens nadelig is voor de varroamijt. In Arizona, Finland en Duitsland zijn inmiddels imkers die met deze kleinere bij werken.

Met name het laatste onderdeel van de presentatie leverde de nodige stof tot discussie op. (Probeer maar eens een avond voor imkers te organiseren zonder discussie) Een ieder was zich in ieder geval na de lezing van Ben bewust van het belang om de bestrijding van de varroamijt permanent te monitoren en niet te beperken tot september.

Na de lezing werd er nog lekker lang nagepraat onder het genot van een lekker glas en vette happen

OVERHANDIGING PETITIE BIJENSTERFTE

Beste imkers,

Ik was vandaag 24 nov. als externe gast bij de overhandiging van de petitie stopbijensterfte aan de leden van de Vaste Kamercommissie van LNV. Er werden meer dan 40.000 handtekeningen verzameld. Een zeer indrukwekkende hoeveelheid in zo korte tijd. De presentaties die door onderzoekers werden gegeven laten zien dat we ons ernstig zorgen moeten maken, niet alleen om de bijen maar om het hele milieu.

De aanwijzingen en de bewijzen dat pesticiden een rol spelen zijn zo sterk dat alles op alles moet worden gezet om pesticiden die imidacloprid bevatten tijdelijk te verbieden (moratorium). Ook al zou het bewijs statistisch gezien niet waterdicht zijn dan hebben we met z'n alle de verantwoordelijkheid om aan te dringen op een verbod.

De petitie kan niet meer worden ondertekend maar alle imkers in alle lagen van de organisatie hebben de mogelijkheid om hun bezorgdheid duidelijk te maken aan de Vertegenwoordigers in de Tweede Kamer of aan de Minister.

Met vriendelijke groet, Arie Koster

BIODIVERSITEITSJAAR

Beste Imkers

In 2010 lopen twee belangrijke acties waar we bij moeten aansluiten:
Er worden o.m. 500.000 zakjes zaad uitgedeeld. Maar ook vanuit LNV komt er nog enige actie.

Daarnaast loopt het "Internationaal jaar van de biodiversiteit 2010" (wordt 28/1 officieel gestart door Min. Verburg). Ook daarin zal de "bij" hoogst waarschijnlijk niet geheel worden vergeten. Maar er is echter geen enkele aanleiding om te juichen. Ik kreeg ook een mail van een

Tweede Kamerfractie dat de bijen niet meer op het netvlies van de Kamer staat. De Petitie bijensterfte heeft de Tweede Kamer weer even wakker gemaakt, maar of dat zo blijft moeten we ons afvragen. Om goed in beeld te blijven moeten we actief bij nieuwe acties aanhaken.

Ik ben zelf maar zo vrij geweest om de Honingbij te promoveren tot gidsoort/ambassadeursoort van de biodiversiteitsjaar 2010. Wie weet brengt dat anderen ook nog op een idee. Hier en daar druppelt dat al door op internet. In ieder geval krijgen alle groene Statenleden en de meeste gemeenten het idee onder ogen.

In verband met het biodiversiteitsjaar 2010 is de website nu ook toegankelijk via www.biodiversiteitsjaar.nl.

Vriendelijke groet, Arie Koster

